

підприємство планує функціонувати. Зі зростанням нестабільності й непередбачуваності середовища діяльності підприємства знижується ефективність процесу планування.

Планування не завжди є гарантом успішної діяльності та розвитку підприємства, оскільки недоліки й обмеження можуть бути наслідком невірно обраного підходу чи методики планування, впливу зовнішніх чи внутрішніх факторів, допущених помилок і некомпетентності керівництва чи планового персоналу. Проте розуміння переваг і недоліків планування, урахування їх у процесі розробки та реалізації планів, вміння своєчасно вносити відповідні корективи сприятиме досягненню мети планування й підвищенню ефективності діяльності підприємства в майбутньому.

ПАНТЕЛЄВ М.С., канд. техн. наук, доц., каф. МІПтаМЕВ, НТУ «ХПІ»

ГОРДІЄНКО Д., студ., НТУ «ХПІ»

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА

ВИРОБНИЧИМИ

РЕСУРСАМИ

При формуванні ринкових відносин в економічній системі підприємство може розглядатися як найважливіший елемент ринкової системи, що і передбачає для сучасних умов господарювання вибору максимально ефективних форм ведення його економіки. підприємство, здійснюючи виробничу діяльність, реалізує функцію використання виробничих ресурсів.

Виробничі ресурси - це чинники виробництва, які підприємство використовує в процесі своєї виробничої діяльності. Виробничі ресурси - це велика категорія, яка включає в себе основні та оборотні кошти, а також людський капітал, дозволяє підприємству забезпечувати працездатність.

Ефективне управління виробничими ресурсами є одним з головних умов забезпечення конкурентоспроможності підприємства в ринковій економіці. Ринкова ситуація, коли підприємство несе повну економічну відповідальність за свої рішення і дії, вимагає іншого методологічного обґрунтування прийомів ефективного впливу на виробничі ресурси. У той же час у вітчизняній практиці недостатньо повно досліджені фактори

управління ресурсами, що знаходяться в розпорядженні підприємства.

Будь-яке підприємство в своєму розвитку проходить певні стадії, що утворюють життєвий цикл. Життєвий цикл підприємства - це не просто період діяльності, це динамічний процес зміни підприємства і його ресурсної бази, пов'язаний з формуванням нових бізнес-процесів, використанням нових технологій, нових можливостей, а також нових принципів організації виробничої діяльності. В життєвому циклі підприємства, згідно сформованому в літературних джерелах думку, прийнято виділяти п'ять стадій: зародження (створення), становлення, розвиток, стабільність (зрілість) і занепад. кожна з перерахованих стадій з точки зору розвитку підприємства має певні особливості, детально описані в сучасній теорії.

Однак, з точки зору факторів, що впливають на стан виробничих ресурсів, ми вважаємо за доцільне розглядати 4 стадії зародження, зростання, зрілість, оздоровлення. Виділення такої стадії, як «оздоровлення», пов'язане, з забезпеченням фінансово-економічної стабілізації при переході зі стадії зрілості до стадії занепаду. Немає сенсу розглядати стадію «занепаду», оскільки потенціал ресурсної бази, в цьому випадку вичерпаний, і роль управління зводиться до оцінки вартості її ліквідації.

Кожна з перерахованих стадій формує специфічні фактори управління виробничими ресурсами, представленими в таблиці 1. Як видно з даних таблиці 1 фактори, що впливають на стан і ефективність управління виробничими ресурсної бази мають свої специфічні особливості для кожної з розглянутих стадій життєвого циклу. Отже, стан ресурсної бази, оцінка її потенціалу, що лежить в основі ефективного управління, теж матиме свої особливості.

Вимірювання ефективності - це встановлення конкретного критерію, який буде єдиним для ланок економіки, починаючи з підприємства і оборотні кошти оборотні виробничі засоби оборотні кошти в запасах сировину, матеріали, паливо, енергія та ін. Оборотні кошти в виробництві НЗП, напівфабрикати власного виробництва, витрати майбутніх періодів фонди звернення готову продукцію грошові кошти і розрахунки закінчуючи всієї економічної системою країни в цілому. загальним критерієм ефективності виробництва, як правило, є резерв в підвищенні продуктивності праці.

Таблиця 1 - Фактори, що впливають на стан і ефективність управління виробничими ресурсами підприємства

Стадія життєвого циклу підприємства	Фактори, що впливають на стан і ефективність управління виробничими ресурсами підприємства
стадія зародження	<ul style="list-style-type: none"> - час функціонування підприємства на ринку від періоду реєстрації; - низька фондоозброєність праці; - несправність система матеріально-технічного постачання - невеликий кадровий склад (відбувається поєднання функцій); - показники фінансового стану нижче нормативних значень; - частка позикового капіталу значно перевищує частку власного капіталу - Не різноманітний асортимент продукції, що випускається; - обсяги продажів низькі або взагалі відсутні; - частка ринку незначна або взагалі відсутня; - численні коригування виробничих планів.
стадія зростання	<ul style="list-style-type: none"> - розширення кадрового складу (висока плинність кадрів); - розширення технічної бази виробництва; - впровадження елементів логістики; - формування служби матеріально-технічного забезпечення - фінансові показники на рівні нормативних і їх значення від періоду до періоду стають стабільне; - наявність власного прибутку від основної діяльності; - в асортименті з'являються нові види продукції, які користуються попитом; - частка займаного ринку - середньогалузева; - здійснюється освоєння нових ринків збуту. - формування надійних стратегічних планів
стадія зрілості	<ul style="list-style-type: none"> - стабільний кадровий склад (відсутність плинності кадрів); - оновлення технічної бази виробництва; - налагоджена система матеріально-технічного постачання; - наявність прибутковою операційної та позареалізаційної діяльності; - фінансові показники перевищують нормативні значення або їх значення вище середньогалузових; - наявність в асортименті продукції, що випускається як стандартної так і нової продукції; - домінуюча позиція за обсягами продажів і займаної частки ринку; - надання великого спектру послуг; - високий ступінь виконання поточних планів виробничої діяльності;
стадія оздоровлення	<ul style="list-style-type: none"> - зниження конкурентоспроможності продукції, що випускається; - активізація інноваційної діяльності; - оновлення кадрового складу; - реструктуризація виробництва; - оновлення продукції, що випускається; - ліквідація старої і формування нової технічної бази виробництва; - формування гнучкої системи матеріально-технічного постачання; - скорочення обсягів продажів; - зниження прибутковою операційної та позареалізаційної діяльності; - фінансові показники нижче нормативні значень або їх значення нижче середньогалузових; - численні коригування виробничих планів.

Список літератури:

1. Кармінська-Белоброва М.В. Організаційні структури управління підприємством / М.В. Кармінська-Белоброва // Бізнес Інформ = Business Inform. – 2012. – № 12. – С. 192-195.;
2. Шматько Н.М. Концептуальні засади підтримки стійкості функціонування

великомасштабних економіко-виробничих систем / *Н.М. Шматько* // Економіка розвитку = Economics of development. – 2017. – № 4 (84). – С. 16-27;

3. *Олійник Ю.С.* Аналіз використання автоматизованих систем контролю та обліку електричної енергії на підприємствах// Збірник наукових праць Харківського національного університету Повітряних Сил: зб. наук. праць, 2016. Вип. 4(49), Харків, - С. 122-124.;

4. *Лепейко Т.І.* Особливості прояву синергетичних ефектів в Українській економіці / *Т.І. Лепейко, Н.М. Шматько* // Бізнес Інформ = Business Inform. –2012. –№ 11. –С. 6–8.;

5. *Шматько Н.М.* Рекомендації щодо оцінки складових фінансового потенціалу гнучкості машинобудівного підприємства / *Н.М. Шматько* // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХПІ". – 2011. – № 25. – С. 79-85.

ПОБЕРЕЖНИЙ Р.О., канд. екон. наук, доц., каф. МІПтаМЕВ, НТУ «ХПІ»

КОЗЛОВ Є.А., студ., каф. МІПтаМЕВ, НТУ «ХПІ»

ТКАЧЕНКО Є.О., студ, каф. МІПтаМЕВ, НТУ «ХПІ»

УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ: ФАКТОРИ ТА ПРЕДМЕТНІ СФЕРИ

Управління підприємством – це економічна категорія, яка представляє особливу форму економічних відносин, що впливають на процеси, об'єкт чи систему, аби зберегти її стійкість, або перевести в інший стан відповідно до поставлених цілей. Управління виникає тоді, коли керівник приймає рішення, коли розробляється новий порядок відносин між елементами системи для подолання проблемної ситуації, коли встановлюються нові зв'язки між структурними підрозділами, пов'язані з модифікацією організаційної структури [1].

Для більш ефективного функціонування вітчизняним підприємствам в сучасних умовах, при побудові системи управління слід враховувати наступні фактори: виробничий процес має бути достатньо гнучким, що дозволить швидко змінювати асортимент продукції. Це фактор, насамперед, зумовлений застосуванням у виробництві нової техніки, впровадження прогресивних технологій виробництва та охорони навколишнього середовища; бути адекватною, складною технологією виробництва, яка вимагає більш нових форм контролю, організації та розподілу праці; враховувати серйозну конкуренцію як на внутрішньому так і на зовнішньому ринку продукції та покращувати якість продукції, що надається; приймати до уваги необхідність врахування невизначеності зовнішнього середовища; враховувати вимоги до рівня якості обслуговування споживачів та